

Ára 1 lej

Minden este megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám: 61
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 6 lej

Első évfolyam — 31. szám

Szombat

Cluj-Kolozsvár, 1932. július 23

Érdekes

hírt kaptunk Erdély egyik távoli vármegyéből, Szörény megyéből. Szörény megye tudvalevőleg egyik legkisebb magyar lakósu megyénk s érdekes, hogy mégis ebből a legtávolabbi s legkisebb magyar megyéből kapjuk a legbiztatóbb, a legszebb eredményről szóló hírt. Mit újságozhat ugyan nekünk, minden újságeseménybe befásult embereknek ez a távoli kis megye? Világképét? Válságszenzációt? ... Egyiket sem. De azért mégis érdemes feljegyezni, amit ez a kettévágott kis megye üzen.

Szörényben az idej választásokon 300 szavazattal többen adtak le, mint tavaly és többszáznál többen, mint az azelőtti választásokon. Na és mit gondolnak, hogy melyik párt, vagy melyik pártok kapták ezt a több szavazatot? A Magyar Párt. Ennyivel több magyar ember járult az urnák elé az idén s mindenikük hűségesen a Magyar Párt szorzójelére tette a pecsétet. Abban a vármegyében, ahol két-három választással ezelőtt még csak párttagozat sem volt, jelölésről pedig egyáltalán beszélni sem lehetett. Milyen gyönyörű, szép fel-emelő példája ez a magyar öntudatnak, a nemes kötelességteljesítésnek, az idők megértésének!

A szörényi magyarságnak ez a példája megérdemli, hogy kiemeljék a mindennapi események közül s megérdemli, hogy följelje emeljék, a választások elvadult gyilkosságának, kortes-harcainak, egymás ellen uszító hadjáratának. Olyan szép teljesítmény ez, amelyből méltán tanulhatunk mi is, de tanulhatnak a többségi pártok is. Mert a kötelességteljesítés legszebb példáját tárja elénk ez az eset. Ezért mindenki tanulhat belőle.

Az erdélyi magyarság szempontjából, de a többségi nemzet és a mindenkor kormányok felé is van még egy tanulsága ennek a szörényi példának. Nevezetesen: akik mindenáron éket akarnak verni a magyarság sorai közé s akik folyton nyuazzák és pocskondiázzák a magyar összetartást, azok most íme tudomásul vehetik, hogy igenis van magyar összetartás, van magyar együttérzés, az ugynevezett egységes magyarság sem holdban élő, kitalált mese s hogy a magyarság politikai képviselőit végeredményben egy párt és az az egy párt is megingathatatlanul bírja. Ezt abból a szörényi 300-ból azok is kiolvashatják, akik eddig semmi szín alatt sem akarták tudomásul venni.

A németországi városokban tovább folyik a vérfürdő,

de Berlinben már kezd csendesedni a hangulat

A szociáldemokraták várakozási álláspontra helyezkedtek, Hitler pedig bejelentette, hogy tovább folytatja a harcot

KARLSRUHE. Hugenberg, a nemzeti párt vezére egy angol újságíró előtt kijelentette, hogy a jövő Németországa nem a centralizáción, hanem a decentralizáció alapján fog felépülni. A jelenlegi állapotokkal kapcsolatban Hugenberg kijelenti, hogy Poroszországban egy teljhatalmu biztosnak a kinevezése feltétlenül szükséges volt. Mivel véget kellett, hogy vessenek annak a háborús állapotnak, amely Poroszország és a birodalom között volt.

Agyonszurtak egy német bírót

BERLIN. A Németország nyugati részén levő Zigt fürdővároskában egy kommunista gyűlésen meggyilkolták Köthur bírót, aki hivatalos minőségben vett részt a gyűlésen. A gyűlés hangulata már tetőfokára hágott, amikor Köthur érkezettnek találta az időt, hogy a heves vitába beleszóljon. Azt tapasztalva

azonban, hogy senkisé hallgat rá, igyekezett elhagyni a termet. Amikor az ajtóba ért, egy kommunista hátulról borzalmas kegyetlenséggel a bíró fejébe szurta kését. A szerencsétlen bíró azonnal szörnyet halt. A gyilkost elfogták, de személyazonosságát mindezideig nem tudták megállapítani.

Hitler alvezére agyonlőtt egy embert

BERLIN. Egyik Berlin melletti városkában újabb véres összeütközések történtek a nemzeti szocialisták és a republikánusok között. Franz Reiner, Hitler egyik vezére, revolveréből több lövést adott le a republikánusok csoportjára. A lövések következtében egy ember meghalt, több megsebesült. Reinert letartóztatták. Kijelentette, hogy jogos önvédelemből használta revolverét.

A szociáldemokraták várakozó állásponton

BERLIN. Legújabb értesülések szerint Berlinben a tegnapi nap folyamán aránylag csend uralkodott. Legalább is véres verekezés nélkül telt el a nap. A kormánykörökben optimizmus uralkodik és remélik, hogy a véres kilengéseknek vége lesz.

A kommunista párt egyedül maradva, győnge ahhoz, hogy a hadsereggel és a rendőrséggel a harcot folytassa, a szociáldemokratapárt pedig kijelentette, hogy nem fog erőszakos eszközökhöz nyulni, sőt, hivatást vállalt, hogy őrizzék meg hidegvérüket s a rendet ne igyekezzenek megzavarni.

A szociáldemokrata párt meg akarja várni a lipcei törvényszéknek a választásokra vonatkozó határozatát és csak azután fogja megkezdeni a harcot a kormány ellen.

A jelen pillanatban bizonyos, hogy a hadsereggel szemben

egyetlen párt sem veheti fel a harcot.

Mivel a kormány elég erősnek érzi magát, nincs kizárva, hogy az ostromállapotot még a választások előtt hatályon kívül helyezik.

Betiltották a „8 órai újságot”

BERLIN. A „8 Uhr Blatt” című lap megjelenését Rundstadt tábornok felfüggesztette. A szerkesztőséget és a nyomdát lepecsételték, mivel a nevezett lap Papennek egy gunyos karrikaturáját közölte. A képen Papen egy banketten vesz részt s hajlongó uszályhordozók rendeleket tesznek elébe, amiket ő boros fejével egymásután aláír. E karrikaturát Rundstadt a kancellár megsértésének nyilvánította és ezért koboztatta el a napilapot és záratta le helyiségeit.

Hitler tovább harcol

BERLIN. Hitler Adolf Hannoverben a mai nap folyamán hatal-

mas beszédet tartott, amelyben bejelentette, hogy a július 31-i választások feltétlenül meghozzák a nemzeti szocialisták végleges győzelmét. Szerinte pártja semmiféle részt nem vett Papen kormányának dolgaiban. A nemzeti szocialisták célja, hogy a Németországban levő 30 politikai pártot teljesen megsemmisítse. Mert ha a nemzet egyetlen pártra tömörül és a német nép minden egyes tagja egy cél elérésének érdekében dolgozik, akkor megszületik az új német állam. De végződjön bármiképpen a választás, — mondta Hitler beszédének végén — a nemzeti szocialisták a harcot mindenképpen tovább folytatják.

Dr. Dan Liviu:

Kolozsmegye népe nyugodtan várja sorsa jobbrafordulását

CLUJ-KOLOZSVÁR. Dr. Dan Liviu kolozsmegyei prefektus tegnap beszámolt dr. Hatieganu Emil erdélyi miniszternek a megyében folyó választásokról. A prefektus kijelentette, hogy a kolozsvári és kolozsmegyei választások ugyszólván az egész országban a legsimábbban, minden nagyobb incidens nélkül folytak le s a szavazó polgárokat semmi sem akadályozta szabad választási joguk gyakorlásában.

— Kolozsmegyében — mondta a prefektus — hagyományaihoz híven fegyelmezett és becsületes lakosság él s itt kilengésektől nem lehetett tartani. A megye a választások alatt és jelenleg is teljesen nyugodtan várja a választások eredményét és az új kormánytól sorsa jobbrafordulását.

KIUJULT A BELGA BÁNYÁSZ-SZTRÁJK

BRÜSSZEL. Charleroi szénbányavidékén, ahol a sztrájkoló munkásság részben újból felvette a munkát, ma újból általános sztrájkot határoztak el.

Ma tárgyalja a lipcei főtörvény-szék a berlini puccs-ügyet

BERLIN. A lipcei főtörvény-szék, mint a legfőbb közigazgatási bíróság ma tárgyalta az állásából kimozdított Braun-kormány beadványát, mely azt kívánja, hogy a bíróság a birodalmi kormánynak sürgősen tiltsa meg minden további cselekedetet, amíg nem döntött a Poroszország ellen fogatosított lépések alkotmányjogi jellegéről. A lipcei legfőbb bíróság hét tagu tanácsa Brückel elnökletével dönt mindenekelőtt a sürgősségi ügyben, amely, ha kedvezőtlen lenne a birodalmi kormányra, úgy Papen, mint főkormánybiztos és Bracht, mint helyettese, valamint az oktrojált porosz kormány vezetője, nem működhetnek tovább, a Braun-kormány jogosítva lesz a hatalom visszavételére. Egész Németország feszült figyelemmel várja a lipcei döntést.

Holnap választanak a községi tanácsosok

CLUJ-KOLOZSVÁR. Holnap lesz a községi és megyei szenátorok választása. A választásra különösen a nemzeti-parasztpárt készül nagyon erélyesen és minden valószínűség szerint legtöbb helyen a kormánypárti jelöltek jutnak be.

A Magyar Párt a községi szenátor választásokra csak a három székely megyében állított jelölteket.

A községi szenátor-választások után az egyetemi és iparkamarai szenátorválasztások maradnak hátra. Kolozs megyében Andrei törvényszéki elnök minden intézkedést megtett, hogy a községi választások is éppen olyan simán és rendben folytatódjanak le, mint a képviselő és szenátor választások. A kisorsolt választási nők a választások lezajlása után azonnal jelentik a törvényszéki elnöki irodában az eredményeket.

Békepark Amerikában. Az Egyesült Államok és Kanada határvidékén tegnap békeparkot avattak fel, amelyet a kanadai Manitoba és az Egyesült Államokbeli Északdakota területéből hasítottak ki. Az avatási ünnepség alkalmából Hoover elnök és Bennett kanadai miniszterelnök szívélyeshangú táviratváltásban szögezték le a két állam közötti szoros barátságot.

RÁDIÓ

SZOMBAT, július 23.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Vegyes hangverseny. 19.10: A hangverseny folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Gramofon. 21: Hangverseny. 21.50: Előadás. 21.45: Ének. — 22.05: A hangverseny folytatása.

Budapest. 11.15: Weidinger-szalonzene. 14: Déli harangszó. 14.05: Rádió kvintett. 18: Gyermekrádió. 19: Berend-szalonzene. 20: Rádiósok postája. — 20.50: Fővárosi zenekar. 22: Vigjáték-előadás. Utána Toll Jancsi cigányzenekara. 1: Jazz zene.

Bécs. 13.30: Weiss-zenekar. 15.45: Battistini gramofonon. 17.15: Wacek-zenekar. 21.10: Schumann-hangverseny. 22: Rádiópotpurri, Kiurina Berta közreműködésével. 23.45: Táncczene.

Maniu nem akar miniszterelnök lenni

CLUJ-KOLOZSVÁR. Tegnap lapunkban részletesen beszámoltunk már arról, hogy Vajda Sándor miniszterelnök Maniuhoz utazik, a kormány további helyzetének megbeszélése végett. Vajda és Maniu az előzetes megállapodások szerint Badacsonyban találkoztak volna, de a találkozás megkönnyítése végett Maniu Kolozsvárra jött s így Vajda is a tegnapi nap folyamán Kolozsvárra érkezett, hogy a tárgyalásokat megejtsék.

A kiszivárgott hírek szerint **Maniu semmi szín alatt sem hajlandó elvállalni a miniszterelnökséget,**

de hajlandóságot mutatott arra, hogy ismételtén átveszi a párt vezetését, ha a körülmények erre szükség szerint rá fogják parancsolni.

Ezek után ismételtén felvetődött, hogy ki követheti Vajda Sándort a kormány örökségében, de egyelőre még semmi pozitív megállapodást nem sikerült létrehozni. Szó volt arról, hogy Mihalache venné át a kormányzást, de Mihalache sem mutatott hajlandóságot a kormányzás átvételére. A legújabb verziók szerint ismételtén Mironescu miniszterelnökségére van a legtöbb kilátás.

Most tette közzé a Vatikán az Erdélyi róm. kath. Státus ügyében hozott változtatásokat

Az Apostoli Szentsek hivatalos lapja most közli azt az egyezményt, amely az Erdélyi Katolikus Státus egyházjogi és állami viszonyainak a rendezésére vonatkozik.

Az egyezmény eldönti, hogy az egykori Státus tanácsadó közreműködése mellett a mindenkor erdélyi latin szertartású katolikus püspök kezeli az egykori Státus vagyonát.

Az egykori Státusban az egyházi tisztségekkel bíró tagokon kívül a világi hívők önkormányzati működése is érvényesült. Ezt a szervezeti szabályzat bizonyos mértékben szűkebbre szorítja. Viszont a szervezeti szabályzatban tehető módosításokkal a további fejlődésnek is nyitva hagyja a lehetőséget.

Az egyezmény első részének legfontosabb pontjai a következők:

I. szakasz. Az „Erdélyi Római Katolikus Státus” elnevezés alatt ismeretes intézmény a „Gyulafehérvári Latin Szertartású Katolikus Egyházmegye Tanácsa” elnevezést fogja viselni. E tanács határozatai a Püspök jóváhagyásával válnak érvényessé és végrehajthatókká.

II. szakasz. Mindazok a vagyoni jogok, melyek mostanáig a fentvezett „Erdélyi Római Katolikus Státus” kezelése alatt állottak, ezen túl a gyulafehérvári latin szertartású katolikus Püspök által fognak kezeltetni a Codex Juris Canonici 1521 canonja 2. §-ának és a román királyság általános magánjogának megfelelően.

III.—IV. szak. Az állam ellenőrzési és felügyeleti joga, amiként az a konkordátum szerint elő van írva, érintetlenül marad. E célból a gyulafehérvári latin szertartású katolikus Püspök évente bemutatja Románia kultuszminiszterének az évi működésre vonatkozó jelentést, a

költségvetést, a mérleget és a közgyűlések jegyzőkönyveit. A bukaresti latin szertartású katolikus érsek, a gyulafehérvári egyházmegye metropolitája, a részére engedélyezett különleges apostoli megbízás alapján felügyeleti és ellenőrzési joggal bír a jövedelmeknek az előző szakaszban megállapított módon való felhasználása fölött.

V. szakasz. Mindazok a javak, melyek 1932. január 1-én az „Erdélyi Római Katolikus Státus” birtokában és kezelése alatt állottak, egyházi jellegű javak és eredeti rendeltetésüknek megfelelően fognak felhasználni, kizárólag csak a gyulafehérvári latin szertartású katolikus egyházmegye mai területén.

VI. szakasz. A jelen egyezményben foglalt intézkedések megfelelő alkalmazást nyernek a nagyszebeni Terézvárház alapjaira vonatkozólag is.

VII. szakasz. Az a terület, mely a kolozsvári egyetem ingatlanainak részét képezi és jelenleg lakás-szolgalmi joggal van terhelve, átmegy a kolozsvári állami egyetem teljes tulajdonába, mentesen minden jogoktól, terhektől, vagy szolgalmától, kivéve az átjárási szolgalmi jogot a sekrestyésbe. Ezek a helyiségek kiüresítendőek és az egyetem szabad rendelkezésére bocsátandók legkésőbb 1932. szeptember 1-én.

VIII.—IX. szak. Ami azt a templomot illeti, mely Kolozsvárt az egyetem mellett fekszik, amelyben jelenleg a tisztelendő piarista atyák végzik az isteni szolgálatot a gyulafehérvári latin szertartású katolikus püspök megfelelő módon gondoskodni fog arról, hogy mondasson minden vasárnap és minden ünnepnapon (ideértve a nemzeti ünnepeket is) egy görög-román rítus szerinti szentmisét. A miséző

papot a kolozsvár-szamosujvári görög szertartású katolikus Püspök fogja kijelölni és kánoni és fegyelmi szempontból ezen püspöknek marad alárendelve, de e szolgálataért a gyulafehérvári Püspök fogja díjazni.

X. szakasz. Egyidejűleg jóváhagyatnak a Gyulafehérvári Latin Szertartású Katolikus Egyházmegye Tanácsának szervezeti és működési szabályai is.

Ezen egyezmény aláírásától számított hat hónapi időtartamon belül megejtendő az új Tanács megválasztása és megalakítása.

Marad a Vajda kormány

BUCURESTI. Nemzeti-parasztpárti körökben erősen tartja magát a hír, hogy ismét Vajda-kormány fog alakulni, bizonyos személyi változásokkal, amelyek azonban nem lesznek nagyobb méretűek. Szó lehet arról is, hogy ebben a kormányban Titulescu lenne a külügyminiszter.

A lapok egyébként hirt adnak arról, hogy Titulescu a közeli napokban Bukarestbe jön. Utazása első sorban külpolitikai problémákkal áll kapcsolatban, főként a lengyel-orosz megemlékezési szerződés körülményeivel, mindamellett a belpolitikára is hatással lehet romániai tartózkodása. Egyes lapok szerint erős pártkormányt kell alakítani.

Öt évi börtönre ítélték egy katonát

CLUJ-KOLOZSVÁR. A tegnap délelőtt a VI. hadtest hadbírósa Moldovan Codrea közkatonának a perét tárgyalta. A katona azzal van vádolva, hogy a múlt év áprilisában elhagyva a kaszárnya melletti posztját, egy 61 éves öreg asszonynon akart erőszakot elkövetni. A hadbírósa a tények megállapítása és tanúk kihallgatása után 5 évi börtönre ítélte a magáról megfellebbezett katonát.

Súlyos ételmérgezés áldozata lett Pop Juliu rendőrkapitány

CLUJ-KOLOZSVÁR. Már többször állást foglaltunk lapunkban az ételmiszerárusok ellen, akik az utóbbi időkben egyáltalán semmi lelkiismeretbeli kérdést sem csinálnak árui tisztánkezeléséből. Ez természetesen azt eredményezi, hogy nem mulhat el egy hét sem anélkül, hogy ne történne ételmiszermérgezés.

Tegnap éjjel a központi rendőrségre telefonálták ki a mentőket. Pop Juliu rendőrkapitány kapott igen súlyos ételmiszermérgezést. Vacsorára hideg ételeket evett, de amikor fel akart kelni az asztaltól, hirtelen erős fejfájást és borzasztó gyomorégés fájdalmai kínozták. A megrémült hozzátartozók azonnal elhívták a városi főorvost, aki súlyos ételmiszermérgezést állapított meg. Azután a mentőket hívták ki. Matache szolgálati orvos szállította ki a helyszínre és sikeres beavatkozás után beszállították a belgyógyászati klinikára. Állapota nem veszélyes.

Apró hirdetések

Egy szó ára 1 lej; vastagabb betűvel 2 lej.

Kiadó üzlethelyiség raktárhelyiséggel, udvaron, irodahelyiségeknek, esetleg csendes műhelynek. Unió-u. 4.

Szépfekvésű házas telek, nagyon szép gyümölcsös eladó a Szondi-uccában. Értekezni Szabónál, Farkas-ucca 8.

Gobelin hímzések és különféle kézimunkák eladók. Cím meg tudható a kiadóban.

Két szép mintájú perzsa szőnyeg eladó. Cím a kiadóban. 6 személyes ezüst evőkészlet eladó. Cím a kiadóban.

Lapelárusítókat magas jutalékkal felveszünk!

Szamosujvári, csabai, debreceni

száraz kolbász, prima minőségben a legolcsóbb
::: napi áron beszerezhető :::

DELICATESSE

Regele Ferdinand No. 16

HIREK

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Julius 23. Szombat. Róm. kath.
Apollinár, Lenke. Prot. Apol.
Ulrich. Görög. Sf. Foca. Izr. 19
Thamusz.

Jóestét!

Az Egyesült Államok és Kanada határán békeparkot avattak fel. A békeparkban nem lesz szabad háborusdít játszani, csakis a parkon kívül — az egész világon.

A kormány szigorúan végrehajlja az álláshalmozási törvényt. Már ki is nevezett egy bizottságot, amelynek a tagjai másutt is állásban vannak s ez az álláshalmozás elleni bizottság egyebet sem fog tenni, mint folyton állást fog foglalni az álláshalmozók ellen.

A nemzeti-parasztpárt vezérei arról tanácskoznak, ki legyen Vajda Sándor után az új kormányelnök. Döntsék el a kérdést fej vagy írással. Ha fej, akkor Maniu jöjjön, ha írás, akkor Iulian...

Hitler még mindig erősen bizik benne, hogy a németországi választások után puccsot csinálhat. Mi azt hisszük, hogy a puccs nem sokára fuccs lesz...

Sportszenzáció. A Ferencváros, pesti becéző nevén „Fradi”, mégis Kolozsára jön egy meccsre. Már előre örülünk a Fradinak: Alle fradi auf uns...

Időjárásjelentés. A budapesti meteorológiai intézet időjárásjelentése szerint zivatarhajlam, lényegtelen hőváltozás várható.

Inspekciós gyógyszerárak. Fortuna Piata Unirii, Hygea Piata Mihail Viteazul, Victoria Calea Regele Ferdinand, Sotropa Piata Cuză Vodă.

Lopják a temető virágjait. Az utóbbi napokban sok panasz érkezett be szerkesztőségünkbe. A közönség arról panaszkodik, hogy a temetőből ismeretlen egyének állandóan dézsmálják a virágokat, amelyet az emlékezés és kegyelet helyez oda. A tettesek annyira szemtelenek és bátrak, hogy nemcsak a főúttól hátrább levő sírokat kasszák le, hanem még a főút mellett levő sírokat sem kímélik meg barbár kezük. Nekik mindegy, hogy cserépes, töves, vagy vázas virágokról van szó, mindegyiket egyaránt ellopják és amikor a sírtulajdonos kimegy, hogy a virágjait megöntözzék, azoknak csak hült helyét találja. Felhívjuk az illetékes hatóság figyelmét ezekre az állapotokra s kérjük, hogy tegyenek erélyesebb intézkedéseket ezen kegyeletlen tettek megakadályozására.

Felgyújtotta haragosa szénáját. Lapunk múlt heti számában megírtuk, hogy Boncz Andor mérái gazdának lekaszált szénáját ismeretlen tettesek felgyújtották. A kár meghaladta a 6000 lejt, de a gyújtogatóknak nyoma veszett. A közönségi csendőrség bevezette az erélyes nyomozást, amelynek azonban tegnapig nem volt eredménye. Tegnap kézzrekerültek a gyújtogatók is, akik András és Lőrincz János személyében, akik bevallották, hogy a gyújtogatóst igenis ők követték el régi haragjuk elleni bosszúból. A csendőrség a rosszindulatú gyújtogatókat letartóztatta és ma már a kolozsvári ügyészségnek adták át.

Újra felidéztek a „feketeszesz” kísértő rémségeit

CLUJ-KOLOZSVÁR. A feketeszesz ügyek óriási tengeri kigyója kezd kimulni. Szinte el is felejtettük már s ép ezért hat friss meglepetésként az a hír, hogy az aradi törvényszék ítélete most zárt le egy fejezetet ezekből a kínos és kellemetlen eseményekből, melyek közel két éve átokként ültek meg a román közéletet.

Egy-egy feljelentésre, egy-egy kevésbé alapos besugásra valószínűségi hajszát indult meg: mindenki gyanússá lett, aki él és szenzációs letartóztatások sora, megbélyegzések és anyagi bukások pecsételték meg azok sorsát, akik ezekbe a dolgokba belekeveredtek.

Ha a dolgokat tárgyilagosan vesszük, megállapíthatjuk, hogy az állam jövedelmi szempontból elviselhetetlenül magas szeszadókat állapított meg s valószínűségi ezért indult meg a feketeszesz illegitim termelése. Temérdek áldozata van ennek a feketeszesz-ügynek. Nem a gyárosok, hanem a kereskedők között. A kereskedő, kinek üzletkörében éppen szeszre van szüksége, igyekezett azt minél előnyösebben

beszerezni. Jöttek ajánlatok bálványozó kincstári kísérőiratok s a kereskedő beszerezte a szükségletét. Elmult egy pár hónap s akkor jött a kálváriajárás, kiderült, hogy az adóbárcája körül bajok voltak, a kereskedő ellen kiterjesztették a vizsgálatot, kihallgatások, letartóztatások, bünygyi zárlatok, milliós bírságok következtek ezután.

Ilyen legendák játszódtak le egész Erdélyben. Most, amikor az ügyek kezdenek lezárulni, meg kell állapítani, hogy ezek a monstrumok senkinek sem voltak hasznára. A kincstár nem gazdagodott, ellenkezőleg, a sok vizsgálat, nyomozás igen tekintélyes összegeket emésztett fel, a gyanúsított feleketönkrementek, elszegényedtek, megszüntek adóalanyok lenni. Egy egész sereg ember bukott el a „feketeszesz” fronton.

És ki vállalja a felelősséget mindazért, ami történt?

Senki és megint senki, pedig hát magasabb erkölcsi szempontból mégis csak kellene valakinek felelnie mindazért, ami történt.

Amerikában 100 Fahrenheit foknál nagyobb hőség van. A hőhullám kiterjeszkedett az Egyesült Államok csaknem egész területére, Illinoisban, Texasban, sőt Kantará egyes részein is 100 fok Fahrenheitnél magasabb hőmérsékletet mutatott a hőmérő. A keleti partvidéken is fokozódik a hőség. Ujában hatvan hóguta esetet jelentettek.

A tekéző sportszövetség hírei. Tegnap folyt le a Bástyá és Somesul csapatok barátságos mérkőzése. A Bástyá nyert. A mérkőzést a Somesul megővta Klos Elek igazolatlan játékos szereplése miatt. — Új pályát avat a szövetség Str. Cogălniceanu 7. szám alatt Kovács János tulajdonos kérésére. A szövetség elnöke hétfőn délután 3 órától női napot rendez és azon csak a szövetséghez tartozó nők vehetnek részt. Szövetségi igazolvány elnyeréséhez 2 fénykép és 35 lej szükséges. — Kedden, 26-án Bástyá és Palma mérkőznek a Bástyá-pályán. — Keppel építész új pályát tervez a Szent János-kuti üdülőhelyen és azt a szövetség rendelkezésére bocsátja. — Bogártelke község új tekéző pályát épít és belép a szövetségbe.

Betörték a Boros-nyomdába is. Az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek betörték a Metropol-kávéház pincéjében levő Boros-nyomdába. Hatalmas nyomda-betűt és más nyomdai tárgyakat vittek magukkal. Amikor reggel a nyomdások a szokott időben a nyomdákba mentek, az ajtó tárva nyitva volt és a nyomdát teljesen felforgatva találták. A betörők úgy látszik, valamit kerestek, amit nem találtak és akkor, ami elvihető volt, mindent megfogtak és elvittek. A rendőrség erélyesen nyomoz a szeszszedő betörések szerzői után.

Megdrágul a petróleum. Október elsejétől vagy legkésőbb novembertől a petróleum ára 20—25 százalékkal magasabb lesz az eddiginél. Az áremelést a párisi nemzetközi konferencián határozták el. Indokolása az, hogy a jelenlegi árak még az előállítás költségeit sem fedezik.

Egyévi börtönre ítélték, mert bántalmazott egy hattyút. Angliában, Beshordschire községből egy földműves embert kétfontsterling megfizetésére és egyévi börtönre ítélt a bíróság azért, mert ez az ember előbb kövekkel dobálta, majd a botjával megütötte a halastóban uszkáló hattyút. Ugy látszik, ez a földműves nem ismeri Andersen hattyúit, valamint a Lohengrin gyönyörű meséjét sem, s talán még arról sem hallott, hogy az egyiptomiak halállal büntették mindazokat, akik az állatokat, de különösen a gólyát bántalmazni merték. Most már a földműves embernek lesz ideje a börtönben megtanulni azt, hogy egy olyan állatnak, mint a hattyú, az életét tisztelni kell.

Magyarországon repülőgépek bonyolítják le a forgalmat. Augusztus elsejére rendszeres kereskedelmi repülőjárat indul meg Miskolc és Budapest között. A napoként közlekedő repülőjáratok nemcsak kereskedelmi, hanem áruszállításra is berendezkednek. Ebben az évben a repülőjáratok szeptember 15-ig közlekednek. Miskolc város erre az évre 1000 pengő szubvenciót szavazott meg a repülőforgalom anyagi támogatására.

A divatkereskedők kétségbe vannak esve a kalapnélküliség miatt. A divatárú cégek fokozódó aggodalommal kísérik a rohamosan terjedő hajdon fővel járás divatját. Eredetileg csak a kirándulók jártak kalap nélkül, ez a szokás most általános kezd lenni. Ma már Párisban, a West Endben és London minden negyedében a napnak minden szakában lehet kalap nélkül járó nőket és férfiakat látni, akik úgy takarékoskodik, mint kényelmi okokból lelkes terjesztői az új divatnak. A divatárúkereskedők és főleg a kalaposok most azon törik a fejüket, hogy miképpen lehetne megakadályozni ennek az új divatnak a továbbterjedését.

Már a királyi házak sem fizetik az adósságaikat. A híres bécsi Armbrüster kocsiárú csődbe került. A világhírű cég királyi házaknak szállított diszhintókat. A cég követelése között szerepel egyebek között a jugoszláv királyi családnak szállított diszhintóért járó 27 ezer dinár is.

A „Római Király” kegyelele. Mint már reggeli lapunkban megírtuk, tegnap volt Napoleon fiának, a Reichstadti herceg halálának 100 éves évfordulója. Diszes gyászmisét tartottak a kapucinus kolostorban, ahol a diplomáciai kar és Franciaország delegátusai nagy számban jelentek meg. A jelenlevők sok koszorút helyeztek el a sírboltban, de egyik sem csupán a reichstadti hercegnek szólt, hanem mindeniknek „Napoleon fiának, a Római királynak” volt a felírása.

Báthory István erdélyi fejedelemnek szobrot állítanak Budapesten. Még a múlt év januárjában határozták el, hogy a magyar történelemben is nagy szerepet játszott s erdélyi trónról a lengyel trónra került Báthory István emlékeztetét felújítsák. A jövő esztendőben lesz Báthory István születésének négyszázadik évfordulója. A múlt esztendőben megalakították a Báthory István Emlékbizottságot, amely azt a feladatot tűzte ki magának, hogy ezt a jövő évi Báthory forduló a nagy királyhoz méltó ünnepségek keretében üli meg. A Lukács György v. b. t. t. elnöklete alatt álló bizottság mozgalmat indított aziránt is, hogy erre az időre szobrot állítsanak Báthory Istvánnak.

Nagyszabású Liszt Ferenc-ünnepélyt terveznek Budapesten. A kultuszminiszter elnöklete alatt tegnap 35 tagú bizottság ülésezett a tervbe vett Liszt Ferenc-ünnepély megtartása ügyében. Az ülés egy bizottságot küldött ki a vendégek felkérésére s elhatározta, hogy az ünnepséget az 1933 évben május 15—30-ika között megtartandó nemzetközi vásár keretében fogja beilleszteni. A szervező irodát a szépművészeti főiskolában helyezik el és Meszlényi Józsefet bízták meg annak vezetésével. Tervbe vették, hogy az operaházban Liszt Ferenc emlékére tartandó díszelőadásra gróf Apponyi Albertet fogják felkérni a bevezető előadás megtartására és Liszt Ferenc méltatására. Az előkészítő bizottság legközelebbi ülését augusztus 29-ére tűzte ki, amikor a végleges műsort fogják megállapítani.

Vasárnap kezdjük meg szenzációs regényünk közlését

A „Jóreggelt!” szerkesztősége, a közönség széles rétegei részéről megnyilvánult kívánság elismerésül elhatározta, hogy lapjaiban nagyszabású regényt fog közölni. A „Jóreggelt!” minden célja odairányul, hogy a közönség óhaját százszázalékosan kiszolgálja. A megfelelő regényt is úgy választottuk meg, hogy az minden olvasónk igényét és szellemi követelményét kielégítse. Ugy gondoltuk, hogy a mai időknek megfelelően az agyoncsigázott olvasóknak kellemes és megnyugtató olvasmányra van szükségük. Ezek a szempontok vezettek tehát, amikor a francia regényirodalom egyik legnagyobb nagyszabású művét választottuk ki közlésre.

Ezzel a regénnyel a napi események pontos és gyors regisztrálása mellett egy szenzációs és örökbeeső olvasmányt akarunk adni olvasóinknak, hogy ezzel is közelebb fűzzük közönségünk szeretetét lapjainkhoz.

A regény címe:

EGY REJTÉLYES PÁRISI BÜNTETT!

s közlését vasárnap reggeli számunkban fogjuk megkezdeni.

SPORT

Augusztus 6-án érkezik Kolozsvárra az MTK vízipólócsapata. Az MTK vízipólócsapatának eddig leköötött mérkőzései: augusztus 6. Kolozsvár, 7. Marosvásárhely, 9. Szováta, 15—16. Bukarest. Tárnyalnak még több mérkőzésről is.

Megtörtént az olimpiászon az első dribli. Ugy látszik, az olimpiászon megtörtént az első „dribli” és pedig a súlyemelésben. Strassberger müncheni vendéglős és Ismayr, a súlyemelő világbajnokság komoly jelöltjei, mindketten világrekorderek, szintén elutaztak a német olimpiai expedícióval. A súlyemelésben azonban nagy szerepe van a zsűrinek is, hiszen a zsűri állapítja meg, hogy mikor érvényes a „lökés”, „nyomás” vagy „szakítás”. s emlékeztet, hogy Amszterdamban mindhárom zsánerben parázs botrány tört ki, úgyhogy maguk a zsűritagok formálisan összevették. Most megtörtént az az egyedülálló eset, hogy a losangelesi súlyemelő-verseny zsűrijébe csak franciákat választottak be. Miután a súlyemelő világbajnokságon a franciák öt „nehéz” emberrel: Suvigny, Duverger, Francois, Hostin, Dumoulin vannak érdekelve, attól lehet tartani, hogy a franciák honfitársaikat Strassbergerék és az osztrákok (Haas, Hipfinger) hátrányára előnyben részesítik. A német olimpiai expedíció vezetőjének, Lewaldnak Münchenből kábeltáviratot küldtek, amelyben kéri, hogy tiltakozzék a zsűri egyoldalú összeállításával szemben.

A rongyos gyermekek tüntető felvonulását a beszüntetett Munkássegélyező megbízottai rendezték

CLUJ-KOLOZSVÁR. A „Jóreggelt!” mai száma közölte, hogy tegnap a vezető főügyészt egy rongyos gyermekekből álló csoport kereste fel, akiknek vezetője kenyeret és támogatást kért. Mint illetékes helyről értesülünk, tegnap egy körülbelül husztágu gyermekcsoport felkereste a rendőrség állambiztonsági hivatalát, szintén ezzel a kéréssel. A gyermekeket meghallgatták és jegyzőkönyvet vettek fel a helyszínről. A nyomozások során beigazolást nyert, hogy a tegnapi tüntető felvonulás a munkássegélyező bejárása következtében Róth Dezső és Almásy Katalin sugalmazására történt, akik a beszüntetett munkássegélyező megbízottai voltak. Ezt abban a reményben tették, hogy a hatóság feloldja a „munkássegélyzőt” a beszüntetés alól. Az állambiztonsági hivatal Róth Dezső és Almási Katalin ellen az eljárást megindította.

Az álláshalmozások ellen

BUCUREST. A miniszterelnökség köriratot küldött a minisztériumokhoz, melyben az álláshalmozási törvény azonnali végrehajtását rendelte el. A minisztériumokban egy-egy bizottságot delegálnak a tisztviselők helyzetének felülvizsgálására.

Rét évi kényszermunkára ítélték az idegen légióban az Erdélyben is jólismert Fekete Géza gyógyszerészt

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ugy Kolozsvárt, mint Erdélyben, sokan ismerték Fekete Géza gyógyszerészt, aki Magyarországon, Hódmezővásárhelyen vett gyógyszerért magának. Néhány év előtti aztán nagy feltűnést keltett az a családi dráma, amelynek középpontjába Fekete Géza került. Fekete egy alkalommal feleségével igen bizalmas együttlétben talált egy fiatalembert. A találkozást heves összecsapás követte, amelynek hevében Fekete gyógyszerész előrántotta revolverét és két lövést adott le. Az egyik golyó fiatal feleségét találta, aki azonnal meghalt, a másik lövés nem talált és a fiatalember sértetlen maradt.

Fekete Gézát négy évi fegyházra ítélték. Amikor büntetésének felét kitöltötte, a kormányzó kegyelemben részesítette. Fekete visszatért Vásárhelyre kisleányához, de már nem tudta megtalálni nyugodt elhelyez-

kedését. Anyagi gondjai támadtak, gyógyszerért eladta, majd mikor helyzete még mindig súlyos volt, hirtelen eltávozott a városból.

Csak hónapok múlva érkezett róla hír. Fekete Afrikába utazott és az idegenlégióba állott be. Rövid idő alatt őrmester lett az idegenlégióban. Sporttudását is hasznosította, a legismertebb futballbíró lett.

Most azután meglepő hír érkezett a hányatott életű gyógyszerészről. Állítólag összeköttetésbe lépett a kokaincsempészekkel, akiknek a gondjaira bízott katonai gyógyszerkészletből adott el kábítószereket, sőt később légióista társainak is juttatott jó áron kokaint és morfiumot. Üzelmeit a légió parancsnoksága leleplezte s ennek folytán Fekete Gézát megfosztották állásától, lefokozták és két évi súlyos kényszermunkára ítélték.

Igyék Azuga-sört!

A kolozsi fürdő vendéglőse rágalmozási hadjáratot indított a szamosfalvi fürdő ellen

CLUJ-KOLOZSVÁR. Kolozsvár közvetlen közelében két gyógyfürdő is van. Az egyik Szamosfalva, a másik Kolozs. A közönség sűrű látogatása s az elmúlt esztendőök fürdőstatisztikája azt mutatja, hogy Szamosfalva évről-évre mind nagyobb népszerűségnek örvend. Ebbe a közkedveltségbe és forgalomba az idén alaposan belerontott az az elterjesztett hír, hogy a szamosfalvi gyógyfürdőben igen sokan kellemetlen és súlyos fertőző bőrbetegségeket kaptak s így nem tanácsos látogatni ezt a már közkedvelté lett fürdőt. Dr. Stanca Domokos, az ismert és kiváló kolozsvári kórház-igazgató, aki a szamosfalvi fürdő igazgatófőorvosa is, s aki hatalmas összegeket költött a fürdő kiépítésére és nagy rezszivel dolgozik, sehogy sem tudta megállapítani, hogy honnan kerültek forgalomba ezek a hírek. Nyomozást

indítottak a híresztelések eredete után és eljutottak a Kolozsvár és Kolozs között közlekedő autóbussz jegyszédőjéig, aki ellen Stanca főorvos megtette a feljelentést. Vasile Radu kalauz a rendőrségen azt vallotta, hogy ezt a hírt ő meg Kecskés Lukrécia-tól hallotta a kolozsi sósfürdő vendéglőjének bérletjéről, aki meg is kérte arra, hogy minél szélesebb körben terjessze a szamosfalvi fürdő rossz hírét s ezáltal a kolozsi sósfürdő forgalmát emelje.

Stanca főorvos ezek után megtette a pletykaindító nő ellen is a büntető vádi feljelentést és hitelrontásból származó anyagi károkért is felelőssé teszi a kolozsi fürdő vendéglősnőjét. Továbbá, a már benyújtott polgári keresettel egyidőben ő lej kártérítést követel a szamosfalvi sósfürdő elmaradt hasznaiért.

Egy pénzügyigazgató és a pénztárnok is részesek a szegény nyugdíjasok megsápolásában

ORADEA-NAGYVÁRAD. A szegény nyugdíjasok hónapokkal ezelőtt Nagyváradon leleplezett zsarolási ügyében érdekes fordulat állott be. Tegnap délelőtt ugyanis kihallgatta a vezetőügyész a zsarolással vádolt Herbert Ilonát, akinek vallomástétele lényegesen előbbre vitte a vizsgálatot.

Az ügy, amint ismeretes, abból keletkezett, hogy Herbert Ilona nagyváradai hölgy elhitette a nyugdíjasokkal, hogy összeköttetésre való tekintettel nyugdíjaikat hamarosan fel tudja venni. A nyugdíj-könyvek azonban egyáltalán nem kerültek többé vissza tulajdonosaikhoz, vagy ha visszakérültek, 2—3 bon mindig hiányzott belőlük.

A Nagyváradon széles körökben ismert Herbert Ilona a vezetőügyész előtt érdekes vallomást tett. Herbert vallomása szerint a nyugdíj-könyveket átadta Vasilescu Teodor volt pénzügyi adminisztrátornak, aki Varga pénzügyigazgatósági pénztárnokkal együtt kiadott bizonyos összegeket. A könyvek azonban rendszerint náluk maradtak és csak a nyugdíjasok fenyegetésére sikerült néha Herbertnek visszakapnia azokat.

Most mind újabb és újabb nevek kerülnek a vizsgálóbíró elé ezzel az ügyvel kapcsolatban s természetes, hogy így az ügynek még érdekes fejleményei lesznek.

Betörték a Kossuth Lajos-uccai Rekord ékszerüzletbe

CLUJ-KOLOZSVÁR. Az éjszaka a Kossuth Lajos-ucca 1. szám alatt újabb betörés történt. Ismeretlen tettesek behatoltak Riesler Jenő tulajdonát képező „Record” ékszerüzletbe, ahonnan órákat és ékszereket szedve össze, észrevétlenül távoztak. A kihallgatás során kiderült, hogy a ház mesterné hallott valami zajt, rendőrt is hívott, akivel átvizsgálták az egész házat és udvart, de semmi gyanúsat nem találtak.

A betörést Riesler, a tulajdonos csak ma reggel vette észre, amikor üzletét kinyitva, azt teljesen kifosztva találta. Megállapítást nyert, hogy a tettesek még a tegnap este folyamán elrejtőztek a ház udvarában, megvárták, amíg a kaput bezárták, a ház elcsendesedett és akkor feszítették fel az üzlet udvar felőli ajtaját, amelyen behatolva, az ékszerüzletet teljesen kifosztották. Csak a javításra beadott órákat hagyták ott. A rendőrség erőlyes nyomozást vezetett be az ékszerablók ellen.

Öngyilkos lett, mert nem házasodhatott meg

GALATI. A tegnap este Tábăcaru László revolvergolyóval véget vetett életének. A fiatal Tábăcaru öngyilkossága városszerte nagy megdöbbenést keltett. Hátrahagyott levelében szüleit okolja a láláért. Tényleg, az ifju és szülei között már régóta veszekedések voltak. A fiatalember meg akart nőszülni, de szülei elleneztek ezt a szándékát, még pedig azért, mert csak 19 éves volt. A hatóság kihallgatta az elkeseredett szülőket, a holttestet pedig a bonctani intézetbe szállították.

Ribaboltak egy fűszerüzletet

BUCURESTI. Niculescu Péter, az „Auréliu” fűszerüzlet tulajdonosa jelentést tett a rendőrségen, hogy az éjjel ismeretlen tettesek üzletét feltörték. A Wertheim-kaszát sikerült a betörőknek felnyitni és a benne levő pénzt, váltókat és értékpapírokat, valamint az üzletből több értékes árucikket elvitték. A rendőrség megindította a nyomozást.

Folynak a kihallgatások az ismert homoszexuális ügyben

CLUJ-KOLOZSVÁR. Kolozsvárt általában nagy port vert fel az a homoszexuális botrány, amelyről egy elkeseredett apa rántotta le a leplet. Ez az ügy most újabb fejleményhez érkezett. A vizsgálat során a rendőrség kihallgatta Domșa Mihály homoszexualitásáról ismert cipész mestert, aki bevallotta ugyan, hogy a nevezett embert jól ismeri, de tagadja, hogy az ismeretségen kívül más nexusa lett volna vele. Kihallgatása után a fiatalembert, aki Mabuse titkára volt, a rendőrség szabadon bocsájtotta.

— Berlin értéke. A statisztikai hivatal kiszámította Berlin értékét. Megállapították, hogy a birodalmi főváros területén 136 ezer telek van beépítve s ezeknek összértéke 12 és egynegyed millárd márka.

Megnyugtató a bizalom! Vegyi festés, tisztításban **CZINK CÉG** egy fogalom!

Nyomatott a MAYER könyvnyomdában, Cluj—Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64—66. Telefonszám 61.